

اقتصاد تک‌بعدی نیستند و فرایندی کاملاً پیچیده اقتصادی، اجتماعی و سیاسی به حساب می‌آیند، سیاستگذار اقتصادی وقتی می‌خواهد سیاستی را اعمال کند، فقط به آن دوره اقتصادی نباید توجه کند، تمام ابعاد را به صورت پیچیده و با هم در شبکه‌ای کامل در نظر داشته باشد، پس از آن سیاست اقتصادی را اعمال کند. نتیجه و جمع بحث این است که برای اینکه تولید از سیاست انقباضی بانک مرکزی ضربه نبیند و در نهایت باعث افزایش تورم ناشی از کاهش عرضه تولید نشود، باید سیاست آن با سیاست‌های مالی همساز باشد.

■ چقدر نیاز است تا سایر بخش‌های دولت بویژه دستگاه‌هایی که برای طرح‌ها منابع پیش‌بینی می‌کنند، مانند بخش مسکن، با سیاست کنترل ترانزنامه و جلوگیری از خلق پول بانک‌ها همراه باشند؟

چنانچه قرار بر رونق سایر بخش‌ها است، باید سیاست‌های متوازی که وزارت اقتصاد با بانک مرکزی دارد، مورد توجه قرار گیرد. بانک مرکزی مجبور است برای کنترل نقدینگی در اقتصاد و کاهش تورمی که از این منظر به اقتصاد وارد می‌شود، سیاست انقباضی را اعمال کند، از طرف دیگر بخش مسکن نیاز به تزریق پول برای رونق دارد تا وعده دولت را عملیاتی کند. بعد دیگر هم بخش تولید صنعتی و سایر بخش‌ها است که نیاز به نقدینگی و تأمین هزینه‌های جاری آنها انکارناپذیر است. این دو مقوله باید در کنار آن سیاست انقباضی دیده شود. به این معنا، سیاست وزارت اقتصاد باید در بخش مسکن و تولید صنعت و صنایع پایین‌دستی انبساطی باشد که همزمان با سیاست‌های بانک مرکزی بتواند هم باعث کاهش و کنترل تورم در بلندمدت شود و هم ضربه‌ای به روند تولید در اقتصاد کشور وارد نشود.

■ مهم‌ترین تأثیر این سیاست‌ها غیر از کاهش تورم، چه موارد دیگری در اقتصاد کشور می‌تواند باشد؟

در صورتی که بتوانیم سرمایه‌ها را به وسیله سیاست‌های اعمال شده، از سپرده خارج و به سمت فعالیت‌های مولد هدایت کنیم، باعث افزایش تولید، اشتغال و رونق اقتصادی در کشور خواهیم شد و اهداف برنامه ششم مانند افزایش بهره‌وری را که تحقق پیدا نکرد در برنامه هفتم محقق سازیم. یکی از آثار کاهش نقدینگی در بلندمدت این است که منابع فوق به جای سپرده به سمت سرمایه‌گذاری‌های مولد هدایت می‌شود، اگر جذب سرمایه و سرمایه‌گذار در بخش تولید با رشد بالا اتفاق بیفتد، شاید عدم سرمایه‌گذاری در دهه نود را جبران کنند، اما بخشی از کار را در دست خواهد گرفت. بسیار نیازمند به این سرمایه‌گذاری و هدایت نقدینگی به سمت بخش تولید هستیم، البته این منابع نقدینگی به تنهایی نمی‌تواند این میزان سرمایه‌گذاری را تأمین کند، در کنار آن باید سرمایه‌گذاری خارجی، عمومی و دولتی به درستی هدایت شوند تا عقب‌افتادگی‌های چند سال گذشته جبران شود.

درست اقتصادی برای کشور اجرایی شود، یا از یک برنامه توسعه متوازن در قالب برنامه هفتم توسعه برخوردار باشیم، راهی جز کنترل و مدیریت نقدینگی در اقتصاد کشور وجود نخواهد داشت. البته در چندماهه اخیر این اتفاق روی داده و حداقل رشد نقدینگی کم شده، اما تا زمانی که این روند با سرعت بیشتری پیش نرود، هر سیاست اقتصادی دیگری ناموفق خواهد بود. بنابراین به نظر می‌رسد که بانک مرکزی سیاست درستی را در پیش گرفته و آن هم کاهش خلق پول و نقدینگی در بلندمدت است.

■ طبق پیش‌بینی بانک مرکزی، با روند کاهش رشد نقدینگی و مهار خلق پول بانک‌ها، نرخ تورم در ماه‌های آینده کاهش پیدا خواهد کرد. نظر شما در این خصوص چیست؟

شکی در روی دادن این اتفاق وجود ندارد و در صورتی که با نوسانات شدید ارزی در چند ماه آینده روبه‌رو نشویم، کاهش رشد نقدینگی می‌تواند تورم را بشدت کاهش دهد. اما نکته مهم این است که همیشه تورم متأثر از نقدینگی به تنهایی نیست، نقدینگی یک عامل و پارامتر بسیار مهم در کاهش تورم است و بسیار هم تعیین‌کننده به حساب می‌آید، ولی در بلندمدت چنین نیست. بسیاری از عوامل اقتصادی دیگر در حیطه اقتصاد کلان وجود دارند که بر تورم از جمله انتظارات تورمی تأثیرگذار هستند.

انتظارات تورمی همیشه یک عامل بسیار مهم و تأثیرگذار بر میزان تورم بوده است و باعث افزایش تقاضای خود و این کار خود سبب افزایش تورم خواهد شد. درصدی از تورم همیشه ممکن است ناشی از افزایش نرخ ارز و فشار افزایش هزینه‌های تولید باشد، اما باید دیگر موارد را هم در نظر داشت. به عنوان مثال، قیمت آردی که به نانواهای داده شد، بدون تغییر باقی ماند، ولی در عمل قیمت نان در بسیاری از نانواهای افزایش پیدا کرد زیرا بخشی از آن به رشد قیمت سایر هزینه‌ها مانند نیروی انسانی، آب، برق و... ارتباط دارد. بنابراین همیشه افزایش تورم و میزان گرانی ناشی از نقدینگی به تنهایی نیست، اما باید توجه داشت که نقدینگی یک عامل بسیار مهم به حساب می‌آید که به صورت شتابان می‌تواند تورم را افزایش دهد. سیاست بانک مرکزی چنانچه بر کاهش پایه پولی باشد، باید گفت که تعریف درستی را مورد توجه قرار داده، منتها نکته پُراهمیت این است که نقدینگی تولید نباید فراموش شود.

■ چه الزامات و اولویت‌هایی را در تحقق مهار نرخ تورم مؤثر می‌دانید و پیشنهاد شما به بانک مرکزی چیست؟

اگر قرار است بانک مرکزی سیاست‌های پولی خود را دنبال کند، باید با سیاست‌های وزارت اقتصاد همراستا باشد و در صورتی که قرار بر آن باشد تا با افزایش سپرده قانونی، قدرت تسهیلات‌دهی بانک‌ها کاهش یابد، نیاز است تا به بخش تولید توجه ویژه‌ای صورت گیرد و سیاست‌های تسهیلاتی برای بخش تولید در دستور کار قرار گیرد تا دچار آسیب نشود. همان‌طور که مطرح شد

همیشه تورم ناشی از نقدینگی به تنهایی نیست، بلکه کاهش عرضه و تقاضا هم می‌تواند تورم در کشور به بار آورد و باعث ضربه به تولید شود و از طرف دیگر هم کاهش تقاضا می‌تواند یک عامل مؤثر بر میزان تولید باشد، بنابراین به دلیل آنکه سیاست‌ها در

کاهش تورم در ماه‌های آینده قطعی است

بانک مرکزی از طریق مدیریت خلق پول و پایه پولی، تأثیر آن را بر نقدینگی کم خواهد کرد که در بلندمدت سبب کاهش روند تورم در کشور می‌شود

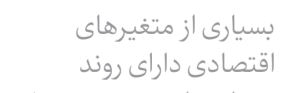
گفت‌وگو

در صورتی که سیاست بانک مرکزی با سیاست‌های وزارت اقتصاد و مالیاتی کشور هم‌جنس نباشد، می‌تواند باعث تشدید رکود و در نهایت افزایش تورم شود.

باید که در حیطه اقتصادی و مالیاتی باشد. به این معنا در صورتی که سیاست بانک مرکزی با سیاست‌های وزارت اقتصاد و مالیاتی کشور هم‌جنس نباشد، می‌تواند باعث تشدید رکود و در نهایت افزایش تورم شود. چنانچه قرار است بانک مرکزی سیاست انقباضی را در پیش بگیرد که بناسد از طریق کاهش پایه پولی باشد، انتظار می‌رود در نهایت از میزان تورم کاسته شود. با این حال، بانک مرکزی در نظر داشته باشد که سیاست انقباضی وزارت اقتصاد از طرف دیگر سبب نشود تا رکود شدیدی در بخش تولید به وجود آید که این مسأله عامل تورم‌زا در بلندمدت است و می‌تواند سیاست‌های بانک مرکزی را خنثی کند. بنابراین در صورتی که قرار است همزمان با سیاست‌های دولت از طریق وزارت اقتصاد و سیاست‌های مالیاتی کاری انجام گیرد، بهتر آن است که برای افزایش مالیات مؤیدان مالیاتی، برافزایش پایه‌های مالیاتی تمرکز داشته باشیم. به این معنا؛ پارانه‌های مالیاتی به بخش تولید داده شود تا درآمد بخش تولید افزایش پیدا کند و سبب سرمایه‌گذاری دوباره و ورود پول جدید به بخش تولید شود، سیاست انقباضی بانک مرکزی هم با این روش مسبب رکود در اقتصاد نخواهد شد.

بسیاری از متغیرهای اقتصادی دارای روند بسیار مناسبی در دهه ۸۰ بودند، اما دچار نوساناتی در دهه ۹۰ شدند و بخشی از پارامترهای اقتصادی در برنامه ششم را دچار اشکال و نوسان کردند

بانک مرکزی از دی ماه سال گذشته اقدامات جدی را در خصوص کنترل نقدینگی در دستور کار قرار داده و در نخستین گام در بهمن ماه سال گذشته نرخ سود بانکی را افزایش داد. کنترل مقداری ترانزنامه بانک‌ها دیگر اقدامی بود که بانک مرکزی با جدیت دنبال کرد و بانک‌ها را در سمت بدهی و دارایی کنترل کرد. با اجرای این اقدامات، بانک مرکزی در سال گذشته توانست رشد نقدینگی را به ۳۱.۱ درصد کاهش دهد که فاصله چندانی با هدف‌گذاری ۳۰ درصدی این بانک نداشت. امسال نیز در مرداد ماه، رشد نقدینگی به ۲۶.۹ درصد رسیده که به نظر می‌رسد حصول رشد ۲۵ درصدی که برای سال جاری هدف‌گذاری شده، کار چندین دشواری نباشد. در مجموع بانک مرکزی تلاش می‌کند رشد نقدینگی را به‌عنوان یکی از موتورهای محرک تورم کنترل کند تا در کنار ثبات بخشی به نرخ ارز که طی ماه‌های گذشته به خوبی انجام شده است، بتواند تورم را مدیریت کند. در این رابطه با یعقوب زراعت کیش، استاد اقتصاد و عضو هیأت علمی و دانشیار دانشگاه علوم و تحقیقات گفت‌وگویی شده که در ادامه می‌خوانید.

بر این اساس، بازخوردها به‌صورت ماهانه به بانک‌ها ارائه شد و بانک مرکزی متناسب با عملکرد بانک‌ها، هم در قالب اخطارهای کتبی به مدیران عامل و هم در قالب تمهیدات و افزایش در سپرده قانونی، با بانک‌های خاصی برخورد کرد. با اجرای این اقدامات، بانک مرکزی در سال گذشته توانست رشد نقدینگی را به ۳۱.۱ درصد کاهش دهد که فاصله چندانی با هدف‌گذاری ۳۰ درصدی این بانک نداشت. امسال نیز در مرداد ماه، رشد نقدینگی به ۲۶.۹ درصد رسیده که به نظر می‌رسد حصول رشد ۲۵ درصدی که برای سال جاری هدف‌گذاری شده، کار چندین دشواری نباشد. در مجموع بانک مرکزی تلاش می‌کند رشد نقدینگی را به‌عنوان یکی از موتورهای محرک تورم کنترل کند تا در کنار ثبات بخشی به نرخ ارز که طی ماه‌های گذشته به خوبی انجام شده است، بتواند تورم را مدیریت کند. در این رابطه با یعقوب زراعت کیش، استاد اقتصاد و عضو هیأت علمی و دانشیار دانشگاه علوم و تحقیقات گفت‌وگویی شده که در ادامه می‌خوانید.

بنابراین اساس، بازخوردها به‌صورت ماهانه به بانک‌ها ارائه شد و بانک مرکزی متناسب با عملکرد بانک‌ها، هم در قالب اخطارهای کتبی به مدیران عامل و هم در قالب تمهیدات و افزایش در سپرده قانونی، با بانک‌های خاصی برخورد کرد. با اجرای این اقدامات، بانک مرکزی در سال گذشته توانست رشد نقدینگی را به ۳۱.۱ درصد کاهش دهد که فاصله چندانی با هدف‌گذاری ۳۰ درصدی این بانک نداشت. امسال نیز در مرداد ماه، رشد نقدینگی به ۲۶.۹ درصد رسیده که به نظر می‌رسد حصول رشد ۲۵ درصدی که برای سال جاری هدف‌گذاری شده، کار چندین دشواری نباشد. در مجموع بانک مرکزی تلاش می‌کند رشد نقدینگی را به‌عنوان یکی از موتورهای محرک تورم کنترل کند تا در کنار ثبات بخشی به نرخ ارز که طی ماه‌های گذشته به خوبی انجام شده است، بتواند تورم را مدیریت کند. در این رابطه با یعقوب زراعت کیش، استاد اقتصاد و عضو هیأت علمی و دانشیار دانشگاه علوم و تحقیقات گفت‌وگویی شده که در ادامه می‌خوانید.

بنابراین اساس، بازخوردها به‌صورت ماهانه به بانک‌ها ارائه شد و بانک مرکزی متناسب با عملکرد بانک‌ها، هم در قالب اخطارهای کتبی به مدیران عامل و هم در قالب تمهیدات و افزایش در سپرده قانونی، با بانک‌های خاصی برخورد کرد. با اجرای این اقدامات، بانک مرکزی در سال گذشته توانست رشد نقدینگی را به ۳۱.۱ درصد کاهش دهد که فاصله چندانی با هدف‌گذاری ۳۰ درصدی این بانک نداشت. امسال نیز در مرداد ماه، رشد نقدینگی به ۲۶.۹ درصد رسیده که به نظر می‌رسد حصول رشد ۲۵ درصدی که برای سال جاری هدف‌گذاری شده، کار چندین دشواری نباشد. در مجموع بانک مرکزی تلاش می‌کند رشد نقدینگی را به‌عنوان یکی از موتورهای محرک تورم کنترل کند تا در کنار ثبات بخشی به نرخ ارز که طی ماه‌های گذشته به خوبی انجام شده است، بتواند تورم را مدیریت کند. در این رابطه با یعقوب زراعت کیش، استاد اقتصاد و عضو هیأت علمی و دانشیار دانشگاه علوم و تحقیقات گفت‌وگویی شده که در ادامه می‌خوانید.

بنابراین اساس، بازخوردها به‌صورت ماهانه به بانک‌ها ارائه شد و بانک مرکزی متناسب با عملکرد بانک‌ها، هم در قالب اخطارهای کتبی به مدیران عامل و هم در قالب تمهیدات و افزایش در سپرده قانونی، با بانک‌های خاصی برخورد کرد. با اجرای این اقدامات، بانک مرکزی در سال گذشته توانست رشد نقدینگی را به ۳۱.۱ درصد کاهش دهد که فاصله چندانی با هدف‌گذاری ۳۰ درصدی این بانک نداشت. امسال نیز در مرداد ماه، رشد نقدینگی به ۲۶.۹ درصد رسیده که به نظر می‌رسد حصول رشد ۲۵ درصدی که برای سال جاری هدف‌گذاری شده، کار چندین دشواری نباشد. در مجموع بانک مرکزی تلاش می‌کند رشد نقدینگی را به‌عنوان یکی از موتورهای محرک تورم کنترل کند تا در کنار ثبات بخشی به نرخ ارز که طی ماه‌های گذشته به خوبی انجام شده است، بتواند تورم را مدیریت کند. در این رابطه با یعقوب زراعت کیش، استاد اقتصاد و عضو هیأت علمی و دانشیار دانشگاه علوم و تحقیقات گفت‌وگویی شده که در ادامه می‌خوانید.

